
Hurum kommune
Rådmannen

Helse- og omsorgsdepartementet

Saksbeh.: Kari Skive Stuvøy

Dir.tlf.: 32797135

Vår ref.: 2009/1739

Arkivkode: G00

Vår dato: 23.10.2009

Høringsuttalelse - Verdighetsgarantien

Hurum kommune vil uttale følgende i forhold til forslag om ny forskrift om en verdig eldreomsorg:

Hensikten med forslaget til lov- og forskriftsendring er å styrke eldres rettssikkerhet og dermed bidra til et forsterket tjenestetilbud til denne brukergruppen. Det er positivt at departementet ønsker å styrke eldreomsorgen og løfte fram retten til et verdig helse- og omsorgstilbud for eldregruppen, men vi stiller likevel spørsmål ved å vedta en verdighetsgaranti som kun gjelder eldre og ikke andre som mottar omsorgstjenester.

- **Finansiering**

Hurum kommune ser det som positivt at departementet vil se på kostnadene ved å gi et bedre tjenestetilbud til eldre, og at kommunene loves kompensasjon for merkostnader som følger av forslagene i lov og forskrift. Det er ønskelig at tilskuddsordningen for ressurskrevende brukere sees på i denne sammenheng. I dag stopper denne ordningen ved 67 år.

Vi er i tvil om den foreslåtte lovendringen og utarbeidelse av ny forskrift er et tilstrekkelig virkemiddel for å sikre en god og verdig eldreomsorg. Helse retten vil fortsatt i stor grad være preget av skjønnsmessige lovhjemler. Når den enkeltes rett skal vurderes, må dette derfor fortsatt utøves etter hensynet til behovet for det enkelte individ og i tråd med helsefaglig skjønn. Innretning av kommunens tjenester og tilgjengelig kapasitet er også delvis styrt av politiske prioriteringer og den enkeltes kommunes økonomi.

- **Felles helse og sosiallov**

Hurum kommune mener at det totale tjenestetilbudet må ses i sammenheng, for å kunne vurdere om eldre har et forsvarlig tilbud om helse- og omsorgstjenester. Med hensyn til denne helhetsvurderingen er det uheldig at kommunale helse- og sosialtjenesten i dag er hjemlet i forskjellige lover og dermed har forskjellig klageadgang. Et eksempel på dette er hjemmesykepleie som tildeles etter Lov om helsetjenester i kommunen og hjemmehjelp/praktisk bistand som tildeles etter Lov om sosiale tjenester. Det vil i mange

tilfeller være vanskelig å vurdere om et hjemmesykepleie tilbud er forsvarlig, uten å se tilbudet om praktisk bistand og andre hjemmetjenester i sammenheng. Det er derfor et behov for å se på sammenslåing av disse to lovene samtidig med den nye forskriften.

- **Bruk av forskriften for å sikre en god eldreomsorg**

Verdighet er et begrep som ofte benyttes i forbindelse med moralske, etiske og politiske diskusjoner. Begrepet benyttes for å understreke at den enkelte i kraft av å være menneske, har en rett til respekt og etisk forsvarlig behandling. Hensynet til menneskelig verdighet setter høye krav til kommunens tjenesteutvikling og tilpasningsevne, samt tjenesteutøvernes etiske og moralske normer i møte med enkeltindividet. For at den enkelte skal få faglig forsvarlige/verdige pleie- og omsorgstjenester, er det flere forhold som er av betydning. Personellens kompetanse og tilgang på fagpersonell er avgjørende for å tilby riktige tiltak til den enkelte. Tilgjengelige ressurser kan også sette grenser for hva som er mulig å få til for den enkelte.

Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten (2003) stiller krav til at tjenesteutøvelsen skal være *faglig forsvarlig*. Formålet med kvalitetsforskriften, er å sikre grunnleggende behov med respekt for det enkelte menneskets selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel. Forskriften dekker dermed det samme område som forskrift om verdig eldreomsorg. Internkontrollforskriften setter krav til systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av sosial- og helselovgivningen. I tillegg har de ulike yrkesgruppene i helse- og sosialtjenesten i mange år arbeidet etter yrkesetisk retningslinjer, utarbeidet av arbeidstagerorganisasjonene, og faglige standarder innenfor fagfeltet.

Forskrift om en verdig eldreomsorg § 3 om tjenestens innhold, er svært lik Kvalitetsforskriftens § 3. Det stilles få nye krav tjenesteutøvelsen utover det som allerede gjelder i dagens lover og forskrifter. Hurum kommune kan derfor ikke se at eldres rett til tjenester styrkes vesentlig gjennom å ta inn begrepet *verdighet* som en rettslig standard. Hva som ligger i retten er vanskelig å konkretisere og det er vanskelig å se at begrepet uverdighet kan være annet enn avvik fra faglige standarder og faglig forsvarlighet. Dermed er det vanskelig for den eldre å fremme klage ved å vise til at tjenesten er *uverdig*. For den som skal vurdere en klage, vil det være en stor utfordring å avgjøre hva som må ansees å være verdig i det enkelte tilfelle. I praksis vil det måtte gjøres en vurdering som er lik den vurdering som i dag gjøres for å vurdere om tjenesten er faglig forsvarlig og om den enkeltes ønsker og behov er ivaretatt i tilstrekkelig grad.

Hurum kommune anbefaler på den bakgrunn at departementet vurderer å oppdatere kvalitetsforskriften slik at alle krav til tjenestens innhold blir listet opp i den.

Med hilsen

Kari Skive Stuvøy
kommunalsjef

